

katakomby

Sborový dopis Vršovického sboru Českobratrské církve evangelické

● Osiander, Andreas, 1498-1552: Ježíš vyučuje učedníky ●

Září 2011

Ježíš řekl: „Kdekoli se shromáždí dva nebo tři v mém jménu, tam jsem já uprostřed nich.“

Matouš 18,20

Milé sestry, milí bratři, milí přátelé,

jsme na začátku školního roku a všichni bychom se měli radovat z našich prvňáčků – Emy, Matyáše, Nicolky a Sama. Prosit za to, aby Pán Bůh provázal nejen je, ale celé jejich rodiny i učitele. Aby všichni dohromady dokázali probudit v dětech radost a touhu po vzdělání, aby se děti mohly těšit do školy na spolužáky. Je v tom vždy trochu strachu, ale také spousta naděje. Na tento start do nové etapy života našich dětí bych chtěl myslet a z něj se radovat.

A místo toho vstupuji do nového školního roku s přetrvávající hrůzou z událostí v Norsku a obav z názorové radikalizace v našem státě. A také s množstvím otázek. Nechci ze své úvahy dělat politický rozbor, to, o co mi jde, je snaha odpovědět sobě a snad i vám na zásadní otázky víry v Ježíše z Nazareta jako Spasitele a jejich projevů v našem životě. Právě proto, že dnes myslíme na naše prvňáčky i na ostatní děti. Vždyť právě otevřenost otázkám a naše hledání odpovědí víry jsou to nejzákladnější, co především potřebují slyšet a zažívat, aby získaly základní životní orientaci. Aby se otevřely životní moudrosti, kterou nabízí zvěst evangelia. To dětem dlužíme jako rodiče i jako sborové společenství.

Čím dál tím víc se setkáváme se zneužitím křesťanství ve jménu „konzervativních“ hodnot. Vědomě jsem slovo konzervativní dal do uvozovek. Ve valné většině jde totiž o strach ze změn a všeho odlišného kolem nás. Jak se s tím vyrovnat? Máme snad odmítat všechno a všechny, kteří nezapadají do našich představ „správného“ života? Nebo máme nade vším mávnout rukou s tím, že to tak prostě je? Máme rezignovat na to, že by mohl existovat křesťanský model života? Tedy – sklouznout do alibismu s tím, že se nebudeme naprosto k ničemu vyjadřovat?

V uplynulých měsících jsme mohli slyšet v naší zemi širokou škálu názorů lidí, kteří se hlásí ke křesťanství. Někomu vadil pochod gayů a lesbiček Prahou. Někomu homosexualita jako taková. Zato nikomu z představitelů církví nevadila přítomnost člověka aktivně se hlásícího ke krajní pravici na důležitém postu na ministerstvu školství. Má víra nemá problém s homosexualitou jako takovou ani s pochodem gayů a lesbiček Prahou, ale zato má výrazný problém s přítomností Stanislava Bátory na důležitém postu ministerstva školství. Jak tedy reagovat? Jak promýšlet a hodnotit dění kolem nás z pozice křesťana? (Viz článek Petra Nesvadby „O kontextech“.)

Apoštol Pavel vidí jako zásadní odpověď účast, participaci člověka na Kristu. V tom je základ našich životů a našich rozhodnutí v nich. „Vy všichni jste přece skrze víru syny Božími v Kristu Ježíši. Neboť vy všichni, kteří jste byli pokřtěni v Krista, také jste Krista oblékli.“ (Ga 3,26n) Tedy – musíme neustále znovu, v nových kontextech, promýšlet Ježíšovy postoje a výzvy. Vždyť je to On, který svým křížem a vzkříšením dává naději životu našemu i životu kolem nás. Znovu a znovu si musíme nechat líbit jeho radikální výzvu dvojpříkázání lásky: »On mu

řekl: „Miluj Hospodina, Boha svého, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí.' To je největší a první přikázání. Druhé je mu podobné: 'Miluj svého bližního jako sám sebe.' Na těch dvou přikázáních spočívá celý Zákon i Proroci.“ « (Mat 22:37-40 CEP)

V této výzvě žijeme jako jednotlivci, rodiny, sborové společenství. To společně promýšlíme, za to se modlíme. A smíme věřit, že v síle Ježíšova kříže a vzkříšení je možné hledat to, co lidi spojuje napříč kulturami i náboženstvími a nenechat se strhnout ideologiemi nenávisti. Toto svědectví víry máme předávat nejen našim prvňáčkům, všem našim dětem, ale celé společnosti. Pán Bůh nám v tom pomáhej.

Jiří Ort

Jedna lomená jednou

Petr Kříčka

*Ač na horách valašských jsem se zrodil,
v Německém Brodě jsem do školy chodil.*

*Má dušička byla předjarní lán,
a hlava – prázdná krabička...*

*Náš učitel byl staříčkový pán
jménem, — nu třeba Štěpnička.
Patočka nešlo mi do rýmu. Proto
změnil jsem příjmení toto.*

*Ten stařeček, Pán Bůh dej mu nebe,
nás jistě měl raději než sebe.*

*Byl anděl, nás kluky miloval
a takto klasifikoval:
mha nade mnou, přede mnou, za mnou a vůkol,
dvě jedničky sázel mi na každý úkol.*

*Tu první z pravopisu
a druhou z úpravy spisu.*

*Jednou můj úkol se hemžil chybami
jak Indický oceán rybami.*

*Příčinou omylů těch, tak četných,
bylo pár souhlásek obojetných:
be, fe, me, le, pes se veze,
co to na nás kluci leze?*

*Jednu po b měkké i,
podruhé zas tvrdé y.*

*Výsledek bil podle toho...
Říkat, chyb že bylo mnoho?*

*Červených křížků a háků, ó žáku,
kam spočinout popřeješ zraku, jak máku...*

*Ale pan učitel nedal se zmást.
Pod mého ducha a potu dcerou bédnou,
hle, ohromná jednička lomená jednou.
„Nic nevykonal, kdo vykoná část!“
si dědoušek řekl, „Petrus, pax tibi! ...!
A jenom na konci úlohy pod známku,
třaslavou rukou přičinil poznámku:
Až na ty pravopisné chyby!*

*A teď, když už i mně vlasy šednou,
vzpomínám: jedna lomená jednou...
Náš učitel srdce velké a čisté
měl na pravém místě, to je jisté.
Můj pravopis nebyl zamák hezký,
a vida, je ze mne básník český.
Ale tohle to hlavní není.
On byl též moudrý a zkušený pán.
A tento příběh byl vypravován
pro toto ...*

*mravné naučení:
Svět by byl, lidičky, překrásný, kdyby
z nás každý o bližním s panem Štěpničkou
smýšlel: jsi jednička lomená jedničkou...
až na ty pravopisné chyby! ...*

Zápis

ze schůze staršovstva dne 15. 5. 2011

FINANČNÍ ZPRÁVA

saláry 113.850,- Kč, sbírky 34.120,- Kč, dary členů 4690,- Kč, dary nečlenů 1000,- Kč., Japonsko 7.200, JJ 18.750,- Kč, sbírka pro Diakonii 1800,- Kč

SBOROVÝ VÝLET

- Účast cca 34 lidí, až dorazí faktura, bude cena propočítána dle loni schváleného systému – Lubošova klíče.
- Pozitivně hodnoceno, do příště jen myslet na více času na volný pohyb – rozhod. Jinak intenzivní zážitek.

ŽIDLE

- Hlasování o pěti židlích. 1. místo Viola (drahá, pokud nedomluvíme cenu na 1.200 Kč je ze hry), 2. místo Tulip Eko, (obě firma Aris). 3. místo Boris (Kika), 4. místo „Ementál (IKEA), 5. místo „Vokatých kuchyně“ (IKEA)
- Preferujeme židle v tmavé variantě, s chromovými částmi. Je třeba požádat o kalkulaci v této variantě pro židli č. 1. Po té co bude cena se rozhodneme, zda židli č. 1 nebo č. 2.

VÝSTAVA FOTOGRAFIÍ Z TAIZÉ (HANKA GOTTWALDOVÁ)

- Jana Gottwaldová má Hančiny fotky z Taizé a je možnost z nich udělat výstavu. Výstava by začala v září po skončení Ondrovy výstavy.

VOLBA POSLANCŮ NA KONVENT

Jedním z poslanců je Jiří Ort – ex offio. Druhým zástupcem zvolen Tomáš Vokatý, náhradníkem zvolen Pavel Staroba (volba proběhla aklamací, v poměru 9 – 0 – 1)

ZPRÁVA Z MIMOŘÁDNÉHO KONVENTU

Konvent byl svolán z důvodu „revitalizace sboru v Berouně“. Sbor nemá možnost ubytování faráře (sborový dům je z části pronajímán, ale není možné v něm zbudovat bydlení pro faráře). Proto seniorátní výbor navrhuje zakoupení bytu pro faráře – byt by byl ve vlastnictví seniorátu, bude sloužit kazateli sboru (symbolický pronájem). Konvent byl svolán narychlo z důvodu konkrétní nabídky. Konvent koupí bytu schválil.

ŽÁDOST O DOPORUČENÍ K ZÁPISU KANDIDÁTŮ KE SLUŽBĚ V CÍRKVI

Jakub Ort žádá o doporučení k zápisu do seznamu bohoslovců. Staršovstvo jednomyslně schválilo.

RŮZNÉ

- Noc kostelů – úspěšně, vernisáž – přeplněno, divadlo – cca 90 lidí, kapela Wunderbar 40 lidí.
- Slavnostní bohoslužby – pozitivně vnímáno, není třeba pompu a i tak můžeme mít příjemnou oslavu
- Sborová voda – 12 lodí, proběhne nyní o vikendu, 3 lodě přátel Tomáše Vokatého a zbytek sbor.

Michael Erdinger podal rezignaci na členství ve staršovstvu k 31. 8. 2011 z důvodu stěhování mimo Prahu. Bude povolan náhradník Tomáš Hrubý.

Zapsal Michael Erdinger

Pozvání ke sborovým setkáním

Všechny vás zdravím a vítám do začátku nového školního roku. Těším se na setkávání s vámi při **nedělních bohoslužbách** i při jiných příležitostech. Pravidelný program zůstává stejný, ale zároveň je v něm několik novinek. Můžeme se tedy vídat při **biblických hodinách klasických** i těch pro **třicátníky**, při **schůzkách seniorů i mládeže**, na schůzkách **dětí i maminek s dětmi**.

A tady jsou právě ty novinky. Děti rostou, takže nabízím nové schůzky dětí. Ty se rozdělí na **starší** (od 9 let výše) a **mladší** (od čerstvých prvňáčků do 8 let). Tento rok se začneme připravovat s **novými konfirmandy**. Promyslete, zda by vaše děti mohly chodit do některé z těchto skupinek. Předem jsme dohodli úterní termín, na konkrétní hodiny se můžete podívat ve sborovém programu.

Přeji krásný začátek školního roku.

Jiří Ort

O kontextech a o lásce k člověku

„Každý výrok patří do nějaké výrokové krajiny a má smysl, jen pokud se v ní k něčemu hodí. Výrokům, které se do krajiny hodí, se říká pravdy, těm, co v ní překážejí, se říká omyly nebo lži. ... Krajina výroková sahá, až kam se domluvíme.“ Touto myšlenkou zahajuje současný český filosof Václav Bělohradský v nedávno publikované knize „Společnost nevolnosti“ svůj hold pragmatismu Karla Čapka. Jeho výstižná formulace nechť je východiskem i této malé úvahy na téma kontextů.

Ano, vše, co tvoří náš život – tedy nejen naše výroky, ale i naše myšlení, prožívání, chování a jednání, vztahy, které navazujeme apod. – toto vše se vždy odehrává v **konkrétních kontextech**. Společensko-historických, ekonomických, politických, kulturních, duchovních, ale i osobních (skupinových a individuálních). Každý porozumí, upozorní-li jej někdo: „Ale to musíš přece posuzovat v da-

ném kontextu!“ V tomto ohledu má Václav Bělohradský nepochybně pravdu; ano, nikdo z nás nežije v jakémsi „vzduchoprázdnou“, a kontextuálně je tedy třeba vnímat a chápat jak Aristotelův výrok o otrocích coby „oduševnělých nástrojích“, tak třeba i módu neuvěřitelných minisukýnek na konci 60. let 20. století. Jenže... Je tomu vsutku tak, že by situační dobová podmíněnost byla něčím fatálním, co jednoznačně determinuje naše vnímání světa i naše chování a jednání v něm?

Jsem přesvědčen, že tomu tak není. Kontexty jsou přece především **struktury významů** – a zvýznamňování světa je výsostnou doménou lidské praxe! Ne náhodou upozorňují psychoterapeuti na klíčový význam „přerámování“ určitých životních situací v myslí pacienta, neschopného zorientovat se v tom rámci, v němž se doposud odehrává jeho zoufalý boj s nesrozumitelností (a tedy nebezpečností) světa.

Jinými slovy: jako kontext vystupuje před námi to, čemu **někak rozumíme** a s čím **někak zacházíme**. Kontext je **vztahovým rámcem naší interpretace (konkrétních situací, věcí a lidí, ale dokonce i světa jako celku)**. Vždy v prvé řadě **záleží na člověku, na osobě, která svobodně volí určité chápání kontextu**, neboť současně s tím **volí i svoji odpovědnost** za to, zda kontextu „přítaká“ či nikoli. Ano, právě v **osobě** je skryta ona zásadní výhrada, kterou je třeba vznášet vůči jakémukoli determinismu, tvrdícím, že životní a dobové kontexty nás uvrhávají do fatálního područí, ze kterého se nemůžeme vymanit...

Na tomto místě (a právě na tomto místě, kde jsem vyzdvihl klíčovou úlohu osoby pro interpretaci kontextů) si však dovoluji vznést jedno velké „**ALE**“! Existují totiž – podle mého hlubokého přesvědčení – **významy, jež jsou nám dány bez kontextu, ve své ABSOLUTNÍ, vše přesahující imperativnosti a kategoričnosti**, a je na konkrétní odpovědnosti každého z nás, zda se jimi necháme oslovit či zda „projdeme kolem nich“ bez povšimnutí. Existují hodnoty, z nichž je „utkán svět“ a které vystupují jako poukazy k jeho hlubší, transcendentní dimenzi. Skvělý český filosof Emanuel Rádl to kdysi vyjádřil tak krásně, že nemohu než s pokorou citovat jeho slova: „Morálním světem nazývám zákony morální, jejichž příkladem jsou: láska (caritas), věrnost, loajálnost, přátelství, důvěra, čestnost, pravda, spravedlnost, bohabojnost aj. ... Morální zákony nejsou ani vlastností, ani projevem charakteru, ani vlohami, ani dílem

lidským, jako bývají hnutí mysli, neboť *nejsou v nás, nýbrž jsou pro nás, vládnou nad námi*. Proto ‘objektivní’ pozorování lidí nás nepoučí o vládě morálnosti. I kdyby všichni lidé lhali, podváděli a žili proti druhým lidem jako vlk proti vlku, morální řád *platí*, žádný objektivní popis lidí tento řád nepozná, protože *víme předem*, co jest správné, mravné, čestné – všichni lidé to vědí. Morální zákon stojí *před námi* jako zdvižený prst, jako autorita, příkázání, jako pán; radí, domlouvá, chválí, haní, hrozí; jak by mohl takto jednat, kdyby byl pouhou naší vlastností, pouhým projevem mysli?“

Rád bych se krátce vyjádřil ke zmíněnému mravnímu imperativu **LÁSKY**. Jako křesťan, pobývající v tomto světě před tváří Boží a v živém společenství s druhými lidmi, cítím, že právě on je pro mne tím nejdůležitějším, absolutním, bezkontextuálním významem.

„Slyšeli jste, že bylo řečeno: ‘Milovati budeš bližního svého a nenávidět nepřítel svého.’ Já však vám pravím: Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují, abyste byli syny nebeského Otce, protože on dává svému slunci svítit na zlé i dobré a déšť posílá na spravedlivé i nespravedlivé“ (Mt 5, 43-45). Což nejsou tato Ježíšova slova poukazem k absolutnosti? Což to není právě ta bezpodmínečnost a humanistická kategoričnost Ježíšovy výzvy, která nás neustále již po tisíciletí oslovuje? A zatímco povrchnímu pozorovateli mohla by se snad jevit jako odzbrojující, ba svazující, křesťan velmi dobře ví, že naopak osvobozuje a vyzbrojuje!

Vyzbrojuje rozumějící a odpouštějící láskou, „lidskostí“ až „za hrob“...

Evangelický teolog Eberhard Jüngel ji výstižně interpretuje slovy: „... láska platí vždy osobě *kvůli ní samé*. Milujeme jiného člověka ne pro jeho činy, výkony, skutky, nýbrž milujeme ho pro něho samého. Tak miluje i Bůh bezbožného člověka pro něho samého“. Tento poukaz chápou jako nesmírně podstatný, neboť je odvozován ze samotné smrti Ježíše na kříži, chápané jako manifestace všeobjímající Boží lásky, jako definitivní přihlášení se k lásce k člověku jako osobě, nikoli jako individuálně se projevujícímu „souboru“ dobrých či zlých úmyslů, činů a skutků!

Jeden z klasiků křesťanského existenciálního myšlení Gabriel Marcel vždycky upozorňoval, že právě rozvíjením svých dimenzí jakožto „osoby“ překračuje člověk veškerou determinovanou danost svého bytí, neboť odkrývá tajemnou skutečnost, na niž dříve nepomyslel: že jeho **pobyt není pobyt** **pro sebe sama, ale pro druhé!** Marcel akcentuje motiv lásky jako centrální atribut, který vymezuje podstatu lidské existence. Teprve sebezpřekročením se člověk může vrátit k sobě samému, porozumět sobě samému a být šťasten! „Lidské pobyty-pospolu spočívá v tom, že osoby patří k sobě.“ Zatímco utilitarismus každodenního života nás zahání do kouta egoismu, věčnosti a anonymity abstraktního davu a konzumu, jako „persona“ si člověk uvědomuje svoji **konkrétní odpovědnost a angažuje se.**

Položme si ale otázku: je tomu vskutku tak, že příkaz absolutnosti lásky musí nutně „rušit“ **situacnost**, kontextualitu našeho každodenního rozhodování a jednání? Není takovýto protiklad falešně vykonstruovaný? Anglikánský biskup Joseph Fletcher ve své – v češtině teprve nedávno publikované – knížce „Situacní etika“ ukazuje, že by bylo omylem domnívat se, že křesťanská etika musí být jakousi „pevnou baštou“ legalismu a striktního hodnotového a normativního dogmatismu; soudí, že i legitimním východiskem křesťanské morální volby může být situacní (tedy kontextuální) přístup – ovšem při respektování absolutního významu jedné jediné hodnoty – a tou je právě láska! Situacní přístup vymezuje Fletcher jako takový postoj, v němž „vstupujeme do každé situace rozhodování s předem danými etickými maximami konkrétního společenství a jeho tradicí a respektujeme je coby pomoc při řešení problémů. Stejně tak jsme ovšem připraveni vzdát se jich nebo na ně nebrat zřetel v situaci, kdy se zdá, že tím lépe posloužíme lásce.“ Křesťanský etický relativismus, jež Fletcher připouští jako legitimní alternativu, tudíž není bezbřehý: „K situaci se naše povinnost vztahuje relativně, ale v *rámc*i situace je absolutní.“

Neměli bychom tedy, myslím, mechanicky klást proti sobě relativitu kontextů a absolutnost Ježíšova přikázání lásky. Vždyť kde jinde a kdy jindy tuto lásku uplatňovat, než tady, teď a vůči tomuto člověku, jemuž právě hledíme do tváře?

Petr Nesvadba

Skončili jsme v pivovaru – sborový výlet

Náš letošní výlet začal na Čechově náměstí a pod vedením bratra Michaela Otřísala jsme se vydali na cestu s očekáváním nevšedních zážitků. S radostí jsme přivítali i několik bývalých členů našeho sboru, nyní již odstěhovaných, kteří se s námi také výletu zúčastnili.

První zastávka byla v Lánech, kam jsme přijeli za necelou hodinku. Cestu autobusem nám zpríjemňoval bratr Tomáš Růžička čtením některých částí z knihy Karla Čapka „Hovory s TGM“. o Masarykově životě a jeho myšlenkách, a Michael Otřísal povídáním o místech, která navštívíme. Na hřbitově v Lánech jsme se zamysleli nad osudem rodiny Masarykovy u jejich prostě upraveného hrobu. Dále jsme se prošli velkým parkem u Lánského zámku. Zámek ovšem přístupný nebyl, hlídán byl v patřičné vzdálenosti vojenskou stráží. Navštívili jsme také muzeum, vybudované z bývalé sýpky a věnované převážně odkazu TGM. A legionářům z první světové války. Tato patrová sýpka byla zajímavě vnitřně vybavena, vše z voňavého dřeva a s průhledy do všech svých prostor, kde byly umístěny dobové fotografie, uniformy a mnohé další exponáty.

Pokračovali jsme odjezdem do obce Kryly. Nad ní je rozhledna, postavená na kopci, kde dříve stával hrad Kozihřady, v nadmořské výšce 383 m. Program výletu sliboval příjezd autobusu až k rozhledně a řidič jej dodržel, což bylo dosti napínavé, neboť dlouhý autobus na úzkých cestách nemohl odbočit na cestu do vrchu. Po několika pokusech nakonec řidič celou trasu do kopce vycouval. Z okének jsme sledovali s obavami, zda se nepřevrátíme někam do srázu. Výstup na rozhlednu měl 127 schodů, několik z nás nejstarších

se jej proto vzdalo, ale i tak byl rozhled po okolí nádherný.

Odtud jsme odjeli k Doupovským horám do městečka Valeč, které leží v chráněné krajinné oblasti v Karlovarském kraji. Zde jsme mohli obdivovat vzácné barokní stavby, farní kostel sv. Jana Křtitele, značně poničený kostel Nejsvětější Trojice a zejména zámek, mohutné barokní sídlo s bohatou sochařskou výzdobou a parkem, v němž jsou rozmístěny sochy z dílny Matyáše Brauna. (Kdo si v tomto parku chtěl odpočinout usednutím na pařezech po nedávno poražených stromech – nedbaje varování br. M. Rady, se k nim přilepil.) Ještě jsme zajeli do místního muzea vyslechnout přednášku a shlédnout film o historii i přítomnosti tohoto města a jeho osudech.

Posledním naším cílem byla obec Chyše, jejíž ozdobou je stejnojmenný zámek, sídlo hraběcího rodu Lažanských. Na novodobých dějinách zámku je nejzajímavější asi fakt, že zde v roce 1917 působil coby domácí učitel Karel Čapek. K zámku přiléhá i pivovar. Tradice vaření piva se tu udržela více než tři a půl století. Průvodcem po zámku i obnoveným pivovarem byl sám zámecký pán Lažanský. Součástí prohlídky byla i ochutnávka piva. S jeho kvalitou byli všichni spokojeni, což se projevilo i při následujícím posezení a výborné večeři ve vedlejší restauraci, kde pivo nechybělo u žádného stolu, ba dokonce si jej někteří vezli i domů ve velkých PET lahvích. Není proto divu, že jsme do Prahy přijeli až kolem jednadvacáté hodiny.

Všem, kteří se na přípravě tohoto pěkného výletu podíleli, patří náš dík.

Jiřina Adamcová

Orinoko v pojizeří aneb vršovická voda po letech

18. den měsíce června nebylo zrovna pěkné počasí, byl pravý opak toho, co lidé termínem „pěkné počasí“ obvykle myslí. Byla mlha a déšť padal tak drobný, jako když nějaký obr rozprašovačem rosí květiny a netrefí se. Nicméně

když jsem se na domluveném místě setkala s všemi účastníky dnešní vodní akce, zjistila jsem, že nálada je vskutku skvělá a nějaký déšť nikoho nermoutí. A tak to také bylo celý den – v našem nevelkém společenstvu byli všichni optimisticky naladěni. Hned jak nám Patrik Kuta přivezl zapůjčená nafukovací plavidla, jali jsme se pump a vehnali do nich něco čerstvého vzduchu. Po takovéto úpravě jsme ještě věnovali chvíli času přípravě našich vodáckých úborů. Poměrně značná část naší výpravy se oblékla do pruhovaných námořnických triček. Víte, byla to moje první vodácká zkušenost a tak si možná všímám detailů, které Vám připadají všední a naprosto normální. Prostě když jsem viděla tu spoustu pruhovaných těl, trochu jsem se lekla, že bez toho se do lodi prostě vlézt nemůže a kdo není modrobílý, utone. Jak jsem za chvíli poznala, ten, kdo vybral za naše „hřiště“ zrovna řeku Jizeru, byl opravdu milosrdný, jelikož řeka je to pro jízdu začátečníka opravdu snadná. Všimla jsem si i takových expertů, kteří za jízdy v lodi svačili, ale tam já jsem ještě nedorostla. Naštěstí po pár kilometrech byla vyhlášena přestávka na svačinu, pro ty, kteří svačí pouze na souši. Zbytek cesty uběhl nekřesťansky rychle. Cestu jsme zakončili v místě, kde se Jizera vlévá do Labe. Můj návrh – poplujem až do moře – se bohužel nesetkal s příliš pozitivní odezvou, mí bratři a sestry se radši odebrali do nedaleké hospůdky. Snad si to užili.

Viktorka Venclů

Sborová dovolená opět v Perninku a přitom úplně jinak

Tak v Perninku bylo letos opět blaze!

A to i přesto, že červencové počasí mnoho vyložené letních dní nenabídlo (a v den tábořáku jako již tradičně přšelo), chalupa byla plná energií nabitých dětí (poměr dětí ku dospělým byl letos 13:23, tedy byli jsme stále v převaze, ačkoli to mnohdy nebylo znát) a krušnohorské kopce se od loňska nezmenšily, ba i snad o pár milimetrů povyrostly.

A kam letos mířily naše kroky, svištěly naše kola, či cválali koně ukryté pod našimi kapotami? Zas úplně jinam než loni a při pročitání rozsáhlé publikace věnované krásám a zajímavostem Karlovarského kraje jsme zjistili, že se v Perninku nebudeme nudit ještě příštích několik desítek let.

Tak tedy: V neděli mnozí z nás navštívili bohoslužby v městečku Nejdek v zajímavém kostelíku, který tu zbyl po odsunutých Němcích a který si následně osvojila ČCE. Kostelík to byl velmi pěkný, nicméně (jak poznamenala Jitka Černošová) jeho akustika nebyla příliš baby-friendly, takže o kázání vím jen tolik, že bylo věnované vzpomínce na mistra Jana Husa (což se 10.7. stále celkem nabízel). Po bohoslužbách jsme pak byli pohoštění kávou, čajem a cukrovinkami a setrvali jsme s místními v družném rozhovoru.

Odpoledne se každý věnoval něčemu jinému, naše rodina spolu s Patrikem Kutou udělala krátký okruh Pernink – zaniklá vesnice Rýžovna – Abertamy – Pernink a ten pohled na rozlehlou pláň okolo Rýžovny stál opět za to. Jiní se vydali na celý den do Chebu za obrazy pana Rady, jiní trávili neděli v klidu na zahradě.

Město, které letos postupně navštívil leckdo z našeho spolku, byl Schwarzenberg – vzdálený asi 30 km od českoněmeckých hranic. Kochali jsme se tím, jak je městečko po německu pěkně upravené a jakou má atmosféru, i když velikostí zrovna neoplývá. Ti, kteří nepřijeli zrovna v pondělí zavírací den, měli možnost se podívat i do místního na kopcí se tyčícího zámku.

Hitem byl ovšem také Horní hrad řečený Hauenštejn, vzdálený pár kilometrů od Ostrova. V devadesátých letech se zdálo, že je odkázán k postupnému zchátrání, ovšem v roce 2000 ho dostal do vlastnictví soukromý majitel a na hradě se začaly dít věci. Dály se tak dlouho a s takovým nasazením, že je dnes částečně zrekonstruovaný hrad znovu otevřen veřejnosti. Já jsem ho na vlastní oči ještě neviděla, ale kdo ho z našeho spolku navštívil, byl povětšinou nadšen.

Tradičním bodem zájmu byl také kopec Plešivec s rozhlednou, kde ovšem od loňska přibývalo malé lanové centrum pro malé i velké. Letos jsme také zjistili, že se s vypětím všech sil dá na kopec dostat i na kole a když se pak člověk v restauraci pod rozhlednou posilní palačinkami se zmrzlinou a šťouchanými brambory, zpátky domů to jede úplně samo.

Když bylo počasí obzvlášť ošklivé, nedalo nám to a jeli jsme se podívat, jak to v takový čas vypadá v nejvyšším položeném městečku v České republice – Božím Daru. Překvapivě jsme zjistili, že když je v Perninku hnusně, je na Božím Daru ještě hnusněji. Nicméně městečko je to pěkně opravené a upravené, někdo by dokonce řekl, že snad až trochu načančané. Lukáše Bauera jsme tu bohužel zrovna náhodou nepotkali, ale mají tu po něm pojmenovanou jednu běžkařskou trasu. Koho jsme však měli tu čest potkat téměř na každém rohu, byl božidarský Ježíšek – taková postavička jak z Disneyho filmů – obrovské modré oči, legrační čepček a jakýsi hábit, co mu je až po paty – vlastně tak trochu jako Šmudla z Disneyho Sněhurky a sedmi trpaslíků. Ten kdo navíc Ježíškovi uprostřed božidarského náměstíčka dal do pusy cigaretu marihuany, tomu nasadil opravdu korunu.

Nejvyšší horu Krušných hor Klínovec jsme si jsouce tak blízko už odpustit nechtěli a tak jsme si vyzkoušeli i trochu té opravdové autoturistiky. Až na úplný vrchol Klínovce pohodlně autem po silnici, tam vyskočit z auta, rychle zre-

kognoskovat terén, nacvakat pár snímků a pak zase honem do auta, aby nás místní víchr v takovém chladném počasí moc neofouknul. Nicméně i tak jsme se stihli podívat nad kontrastem, který se před námi nacházel – dříve určitě překrásná poměrně rozsáhlá budova s malou rozhlednou, nyní zchátralá a pro jistotu obehnaná plotem, aby se v ní nebo u ní snad někdo nezranil. Vedle ní obrovská moderní televizní věž obsypaná satelity.

Místo, které alepoň na mě letos ovšem zastopilo nejvíce, bylo město Jáchymov. Možná i proto, že jsme ho navštívili v ten stejný zamračený den jako Boží Dar a Klínovec, ale věřím, že by působil podobným dojmem i za počasí vyložené slunečného. Přijeli jsme sem někdy po poledni a toužili jsme najít pěknou restauraci, kde bychom se mohli naobědvat. Projížděli jsme z kopce dolů přes rozsáhlé náměstí plné krásných středověkých baráček, které na první pohled působilo překrásně. Při bližším pohledu ale člověk zjistil, že jsou v podstatě všechny domečky poměrně zchátralé. Navíc na ulici nebylo téměř ani živáčka, až dole pod náměstím u místních lázeňských domů to žilo – spousta aut a autobusů, malých stánků, květinových záhonků, lidí. Dobrou restauraci jsme ale i tak hledali dlouho. Až po návratu zpátky do Perninku nám Patrik Kuta vysvětlil, že radon, který zde začal unikat vlivem těžení uranu v 50. a 60. letech minulého století, uniká bohužel i do domů na náměstí, a proto jsou v podstatě neobyvatelné. Byl to tedy pohled dosti melancholický – smutný a krásný zároveň. Všechno ještě umocnila informace, kterou jsme se dočetli na jedné z místních poučných tabulí, že v 16. století, kdy se tu ve velkém těžilo stříbro, byl Jáchymov po Praze druhým největším městem v Čechách. Kdybychom se rozhodli projít i naučnou stezku „Jáchymovské peklo“ věnovanou právě dolům, ve kterých se těžil v období komunismu uran, a pracovním lágrům, ve kterých jáchymovští vězni žili, z depresi bychom už asi nevyšli. Věděli jste například, že slovo mukl není jen tak ledajaké hororové označení vězňů, ale ve skutečnosti znamená muž určený k likvidaci? Toto označení

vzniklo právě pro vězně, kteří v 50. a 60. letech pracovali v místních dolech.

Mnozí z nás se také vydali to nedalekých Karlových Varů, kde se už tak akorát uklízelo po týdnem festivalovém šílenství. My jsme tam byli s Tonikem jenom ve dvou a bez kočárku, takže jsme se po kolonádě moc neprocházeli, ale i tak se nám tam celkem líbilo. Jiní, kte-

ří v Karlových Varech strávili více času, zkonstatovali, že bude skutečně něco pravdy na tom, že je to město plné Rusů. Možná ale i díky nim je město tak opravené. Z mé zkušenosti můžu o přítomnosti Rusů svědčit pouze na základě nápisů v ruském jazyce a paní, která se mě v supermarketu zoufale ptala „Kdž vejca?“

Tak tedy moc blaze jsme se v tom Perninku letos měli. Jenom škoda, že nedošlo na tu slibovanou Kanadskou noc. Měli jsme totiž vymyšlený skvělý plán: přesunout děti do pokojů, kde žádné děti neměli, aby si rodiče taky trochu odpočinuli. Při detailnějším plánování jsme ovšem zjistili, že by se rázem všechny děti ocitli ve dvou pokojích – Marušky a Jirky Ortových a Kuby Orta s Aničkou Trojanovou. Považovali-li bychom potom Jakuba stále za dítě svých rodičů a pokud by byl Kuba takový sketa, stačilo by, aby se přesunul do pokoje svých rodičů a pak by (podle výše uvedeného pravidla) muselo být všech 13 dětí umístěno do pokoje s Aničkou a to nám i na kanadskou noc přišlo poněkud příliš brutální. Doufáme tedy, že příští rok s námi pojedou více mládežníků, či bezdětných dospělých.

V sobotu 16.7. jsme do deseti hodin vyklidili pokoje a bylo po sborové dovolené. Domů našťásti dorazili všichni v pořádku – i ti s funkční autobaterií i ti, kteří si ji po cestě nechali vyměnit.

Kristina Ambrožová

Recepty na sklonku léta, tedy na téma dýně a cukety

Letos podruhé jsme s Jirkou strávili dovolenou na Jižní Moravě. Bylo to místo pro nás neznámé, krajinu i její pamětihodnosti jsme projížděli nejvíce na kole. V okolí Uherského Hradiště je mnoho kilometrů krásných cyklostezek, které vedou po krajích vesnic, v bezprostřední blízkosti velikých zahrad, soukromých políček i vinných sklípků. A tak jsme na konci léta viděli, jak lidé sklízí svoji úrodu – obrovské brambory, cibuli, kukuřici, samozřejmě ze stromů švestky, ale také veliké dýně. Jirka byl velikostí některých dýní zaskočen, pro mě to takové překvapení nebylo. Mám totiž kolegyni, která dovede vypěstovat dýně téměř nepředstavitelných velikostí. Před několika lety jednu dovezla do práce. Každému ze zaměstnanců kus přidělila, a přesto to byl kus úctyhodný. Ani letos nezklamala – když jsem v pondělí po dvou měsících přišla do práce, ve výklenku jako výzdoba ležela veliká dýně. Dnes mě Jirka prosil, abych do nového čísla sborového dopisu napsala nějaký recept. Při pohledu na dýni na schodišti jsem si vzpomněla, že s kusem dýně před několika lety jsme od oné kolegyně dostali i několik rozkopírovaných stran receptů na úpravu dýní, cuket a patisonů. Namátkou pro vás dva vyberu. Ke konci léta přece dýně a cukety neodmyslitelně patří.

Nádivka z cukety obsahuje 500 g nhrubo nastrouhané cukety, 1 cibuli, 100 g měkkého salámu, 100 g tvrdého sýra, 1 hrnek hladké mouky, 5 vajec, prášek do pečiva a koření – sůl, pepř, majoránku, česnek a další dle chuti.

Směs dáme do zapékací misky a zapečeme. Nádivku podáváme s brambory a zelím, je prý dobrá i za studena.

Z receptů na dýně vybírám třeba **dýni zapečenou s nivou**. Dýni nakrájíme na silné plátky a 5 minut povaříme v osolené vodě. Nivu rozmačkáme a rozmícháme s mlékem, smetanou, vejci, solí a pepřem. Formu vytřeme česnekem, na dno položíme plátky dýně a zalijeme směsí ze sýra. Necháme v předehřáté troubě 30 minut zapéct dozlatova.

Marie Ortová

ČESKOSLOVENSKÝ ČTRNÁCTIDENÍK - CZECHOSLOVAK BI-WEEKLY

satellite **1-416**

Published by ABE, P. O. Box 176, Station „E“, Toronto, Ontario, Canada M6H 4E2
www.satellite1-416.com nebo www.zpravy.org

Upozornění: Uveřejněné články nemusí vždy vyjadřovat stanovisko redakce SD

Vydává: Sbor Českobratrské církve evangelické, Praha 10 - Vršovice, Tulská 1
Adresa redakce tamtéž. Tel.: 272 734 010, Sb.mobil: 776 123 320, e-mail: vrsovice@evangnet.cz,
<http://vrsovice.evangnet.cz>; <http://www.facebook.com/cce.vrsovice>
Č.ú.: Česká spořitelna 280963329/0800, variabilní symbol: 10+osobní číslo
Návrh obálky: Ondřej Rada, Tomáš Vokatý; Odpovědný redaktor: Ing.Jiří Ort;
Náklady na jeden výtisk: 11,50 Kč